

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs: 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie: Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

DE WEZENTOELAGEN

Het eerste spoor van wezentoelagen vinden wij in art. 13 van de Besluit-Wet van 21 Augustus 1946 houdende aanvulling en wijziging van zekere bepalingen van de geordende tekst der Wet van 4 Augustus 1930 nopens de veralgemening van de kinderbijslag ten voordele van de loontrekkende arbeiders.

1. — *Begunstigde kinderen.*

Deze bepaling last een art. 56bis in de organieke wet in.

Het voorziet dat de kinderen van overleden werknemers in aanmerking komen voor de toekenning van de kinderbijslag ten minste tot hun 14de jaar.

De vergoeding is behouden tot 18 jaar ten gunste van degenen, die zich aan geen enkel werk van winstgevende aard toewijden en regelmatig, gedurende de dag, een cursus van professioneel of algemeen onderwijs volgen, op voorwaarde dat deze cursus zich niet beperkt tot een gedeelte van het jaar.

Ook degenen die verbonden zijn door een leerlingcontract, waarvan de sluiting en de uitvoering door de Regering gecontroleerd wordt, genieten van deze vergoeding mits zekere voorwaarden.

Wanneer de begunstigde kinderen, geestelijk of lichamelijk, onbekwaam zijn te werken en zij ten laste vallen van werknemers, die recht hebben op gezinsvergoedingen, genieten zij onbeperkt van de wezentoelagen zolang deze twee voorwaarden vervuld zijn.

2. — *Wanneer bestaat er een recht op wezentoelagen?*

Het voordeel van art. 56bis mocht slechts ingeroepen worden wanneer de werknemer op het ogenblik van zijn overlijden onder de banden verkeerde van een arbeids- of dienstcontract.

Art. 5 van de Besluit-Wet van 28 Februari 1947 heeft de toepassing uitgebreid: de overleden werknemer moet niet noodzakelijk loontrekkend zijn.

Voortaan geven aanleiding tot toekenning van kinderbijslag de wezen van vader of moeder van enig gezin waarvan ten minste een der echtgenoten loontrekkend is, zonder dat er onderscheid moet gemaakt worden of de overledene al dan niet werknemer was

zoals de voordracht aan de Regent het klaar en duidelijk doet uitschijnen.

Het voordeel van de wet mag slechts ingeroepen worden als de loontrekkende vader of moeder van het weeskind op het ogenblik van het overlijden aan de volgende vereisten voldoet:

- a) wanneer bij het overlijden de arbeider ten minste gedurende de helft van zijn beroepsactiviteit loontrekkende geweest is;
- b) wanneer krachtens een dienstverhuring hij gedurende ten minste 150 dagen op de 365 dagen die de datum hebben voorafgegaan waarop het recht op de vergoeding tot stand komt, te werk gesteld is geweest.

3. — *Te vervullen formaliteiten.*

De bevoegde kas voor gezinsvergoedingen stelt ter beschikking van de belanghebbenden een vragenlijst, welke dient ingevuld te worden door de persoon die in feite de kinderen opvoedt.

Deze verstrekt inlichtingen betreffende de overledene, zijn werkgevers en de werkperiodes die hij gepresteerd heeft.

Bij deze vragenlijst moeten de volgende bewijsstukken gevoegd worden:

- a) uittreksel van het bevolkingsregister;
- b) uittreksel van de geboorteakte van elk kind;
- c) uittreksel van de overlijdensakte van de vader of / en de moeder.

Het formulier moet aangevuld worden met de bewijzen afgeleverd door de verschillende werkgevers en vermeldende de verschillende werkperiodes.

Voor de periode van onvrijwillige werkloosheid of ziekte dient er een attest van de Werklozenkas of Mutualiteit bijgevoegd.

Er dient opgemerkt dat voor het tijdperk van tewerkstelling waarvoor er geen bewijs van de betrokken werkgever kan voorgelegd worden, hetzij om reden dat deze overleden is, verdwenen of onbekend, er in de plaats hiervan een der hierna vermelde attesten kan ingezonden worden:

- a) een bewijs afgeleverd door het Kantoor der Belastingen vermeldende dat de echtgenoot gedurende de betrokken periode als *loontrekkend* belast werd;
- b) een bewijs afgeleverd door de Spaar- en Lijfrente-

kas te Brussel dat er voor de betrokken periode pensioenstortingen als *loontrekkende* ten voordele van de echtgenoot verricht werden.

4. — *Barema.*

28 fr. per dag of 700 fr. per maand indien het wezen van vader of moeder betreft ;

37,60 fr. per dag of 940 fr. per maand wanneer het gaat om wezen van vader *en* moeder, of om wezen van vader waarvan de niet hertrouwde moeder bij de haard blijft en geen enkele winstgevende beroepsbedrijvigheid uitoefent.

Het kan voorkomen dat de wezen reeds vergoedingen trekken wegens dodelijk arbeidsongeval of overlijden van ouders dat te wijten is aan beroepsziekte.

De renten die uit dien hoofde toegekend zijn moeten van de bijslag afgetrokken worden, maar de aftrekking mag nochtans niet tot gevolg hebben het globale bedrag van de kindertoelagen toegekend aan het geheel van de wezen van eenzelfde werknemer te verminderen tot een som die lager is dan het dubbel van deze bekomen volgens wettelijk barema.

Een voorbeeld zal dit duidelijk maken :

Een wees heeft recht op 700 fr. per maand, maar zij trekt reeds een vergoeding van 400 fr. voor dodelijk arbeidsongeval van haar vader.

Deze vergoeding wordt afgetrokken en er blijft dus 300 fr.

In plaats van 300 fr. te innen zal hij 400 fr. in ontvangst nemen, omdat de gewone gezinsvergoedingen, voor eenzelfde kind toegekend, 200 fr. bedragen, derwijze dat daar deze vergoeding niet lager kan zijn dan het dubbel van de gewone gezinsvergoeding, men hem $200 \times 2 = 400$ fr. zal uitkeren.

Wanneer men nu het maandelijks barema van de wezentoelagen vergelijkt met het maandelijks barema der gezinsvergoedingen komt men tot de vaststelling dat de wetgever vrijgevig is geweest voor de wezen, daar een wees 700 fr. int hetgeen juist het dubbel is van de gezinsvergoedingen aan het vierde kind uitgekeerd (350 fr.).

5. — *Arbeiders die in Duitsland gestorven zijn.*

De kwestie van de wezentoelagen is zowel belangrijk als zeer actueel geworden daar vele kinderen van arbeiders wezen zijn geworden sinds het overlijden van vader of moeder in Duitsland, tijdens de oorlog en zij hun rechten nu pas kunnen doen gelden.

De Regering is dan ook verplicht geweest dit te reglementeren.

Men beseft dat men al onmiddellijk een onderscheid heeft gemaakt tussen de vrijwillige arbeiders en de gedeporteerden voor de verplichte arbeidsdienst.

A) *Vrijwillige Arbeiders.*

Voor hetgeen aangaat de eerste categorie bestaat er rechtspraak die beslist dat degenen die vrijwillig aangenomen hebben voor de vijand te arbeiden geen geldige dienstverhuring hebben aangegaan. (Zie Verbrekingshof, 17 October 1946, Pas. 1946. I. 366; Beroepsraad van Arbeidsgerechtigd Brussel, 4 Januari 1945, Jur. Louage d'Ouv. 1944-1945, blz. 171; Beroepsraad van Arbeidsgerechtigd Brugge, 2 Augustus 1946, Jur. Louage d'Ouv. 1947, blz. 10)

Het logisch gevolg is dan ook dat, daar er geen dienstcontract bestaat, er bij overlijden van de arbeider geen recht bestaat op wezentoelagen.

Nochtans wordt dit punt nog betwist en kunnen er in zekere gevallen trots vrijwillige tewerkstelling toelagen verschuldigd zijn.

Daar de Duitse verordeningen op de verplichte arbeid dagtekenen van 20 Sept. 1942 heeft de wetgever voorzien dat de personen die vóór deze datum te werk gesteld zijn geweest verondersteld worden — behoudens bewijs van het tegenovergestelde — zulks vrijwillig te hebben gedaan.

B) *Gedeporteerden.*

In beginsel moet hij die beweert gedeporteerd te zijn geweest dit bewijzen.

Het enig ernstig criterium om de twee categorieën te onderscheiden is beroep te doen op de Besluit-Wet van 24 Dec. 1946, houdende inrichting van het statuut der gedeporteerden, die de voorwaarden en de bewijzen vaststelt om van dit statuut te mogen genieten.

Men moet van Belgische nationaliteit zijn, het schriftelijk bewijs en formeel bevel leveren van wege de vijand of minstens het bewijs dat men zich aan de vijand niet heeft kunnen onttrekken en te werk is gesteld geweest in Duitsland of in een door Duitsland bezet gebied met uitsluiting van België.

Dit bewijs dient voorgelegd te worden aan de bevoegde Commissie.

Een besluit van de Regent van 29 Nov. 1947 heeft de procedure vastgesteld die moet gevolgd worden om de erkenning van gedeporteerde te bekomen. Een aanvraag moet ingediend worden bij het Ministerie van Wederopbouw, Administratie der Statuten, Dienst der Weggevoerden, Wetstraat te Brussel.

6. — *Aan wie moet de aanvraag gestuurd worden en door wie wordt de toelage betaald.*

Met uitzondering van de kinderen ten gunste waarvan de bijslag wordt uitgekeerd door het Rijk, een provincie of de Nationale kas moet de aanvraag ingediend worden waarbij bij de compensatiekas voor gezinsvergoedingen, de werknemer het laatst aangesloten was en die dan ook de toelage uitbetaalt.

*

Wij menen dit betoog, dat de grote lijnen van de wetgeving weergeeft, te moeten sluiten met de volgende overwegingen.

In de praktijk is het lastig de bewijzen voor te leggen die de wet oplegt en nl. voor de gedeporteerden het schriftelijk bevel van wege de vijand of, hetgeen nog moeilijker is, de onmogelijkheid waarin belanghebbende zich bevonden heeft zich aan het werk te onttrekken. Inderdaad hielden de Duitsers meestal het verzoek, zich op de Werbestelle aan te bieden, in.

Zelfs voor de gewone arbeiders, door alle middelen van recht vast te stellen dat zij minstens gedurende de helft van hun beroepsactiviteit loontrekkend zijn geweest, vergt van hen dat zij zich de naam zouden herinneren van al hun werkgevers en dat ze er in zouden gelukken van al deze personen een verklaring te bekomen die de juiste periode vaststelt van hun beroepsactiviteit.

Zekere werkgevers zijn overleden, andere firma's zijn gelijkwideerd.

Om aan deze toestand te verhelpen voorziet art. 52 al. 4 van de organieke wet dan ook dat de Minister

van Arbeid en Sociale Voorzorg kwijtschelding kan verlenen voor het geval de vereiste bewijzen niet kunnen voorgelegd worden.

Het schijnt dat het verkieselijker zou zijn het be-
wijs van de helft van de beroepsactiviteit als loon-

trekkende te vervangen door de vaststelling van een
zeker aantal jaren te bepalen vóór het overlijden.

Paul POLLET,
Advocaat te Antwerpen.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

Vacantiekamer — 2 September 1948

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. de Clippele.

Advocaat-Generaal : M. Collard.

**Motivering. — Onrechtmatige daad. — Kerkelijke
echtscheiding (tussen Joden) zonder wettig gevolg.
— Schending van plicht van getrouwheid. — Oor-
zakelijk verband.**

*Na te hebben overwogen, dat de kerkelijke echt-
scheiding (tussen Joden) geen wettige gevolgen
heeft, inzonderheid de wederkerige plicht van ge-
trouwheid tussen echtgenoten niet opheft, heeft
het Hof van Beroep de door eiser in cassatie ge-
nomen conclusiën voldoende beantwoord en de op
grond van art. 1382 B.W. gewezen uitspraak vol-
doende gemotiveerd, doordat het in het bestreden
arrest als schade-element vastgesteld heeft het
schenden van het recht der wederpartij op getrouw-
heid en de aanwezigheid van het oorzakelijk ver-
band tussen de gepleegde ontrouw en deze schade
heeft geconstateerd.*

Schreiber Simone t/ Schmidt Esther, b. p.

Gelet op het bestreden arrest op 22 Mei 1948
gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

In zover de voorziening gericht is tegen de be-
slissing op de publieke vordering :

Overwegende dat de substantiële of op straf van
nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden na-
geleefd en dat de beslissing overeenkomstig de
wet is;

In zover de voorziening gericht is tegen de be-
slissing op de vordering der burgerlijke partij :

Over de twee middelen samen :

Eerste middel : schending van artikel 97 van de
Grondwet, doordat het bestreden arrest niet vol-
doende antwoordt op de door aanlegger voor het
Hof nedergelegde conclusies waarin hij inriep dat
de burgerlijke partij geen schade kon lijden;

Tweede middel : schending van artikel 1382 van
het Burgerlijk Wetboek, doordat het bestreden ar-
rest noch de schade vaststelt, noch het oorzakelijk
verband tussen de fout en de schade;

Overwegende dat aanlegger bij conclusie inge-
roepen had dat de burgerlijke partij door het onder-
houd van een bijzit geen schade lijden kan, daar zij
zelf aangedrongen had om de godsdienstige echt-
scheiding te bekomen en deze bekomen had, hetgeen
voor de partijen, die joden zijn, veel belangrijker
is dan de wettige echtscheiding;

Overwegende dat het arrest verklaart dat de

godsdienstige echtscheiding niet van aard is het
recht tot schadevergoeding te krenken der burger-
lijke partij, daar de godsdienstige echtscheiding
geen wettig gevolg medebrengt en namelijk de
partijen niet ontlast van hun wederkerige plichten,
onder meer van getrouwheid;

Overwegende dat het arrest aan de conclusie een
gepast antwoord geeft door het vaststellen van de
door aanlegger betwiste schade, te weten het schen-
den van het recht op getrouwheid en het oorzake-
lijk verband tussen deze schade en de fout van
ontrouw;

Waaruit volgt dat de middelen niet kunnen aan-
genomen worden;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

HOF VAN VERBREKING

2e kamer — 11 October 1948

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. de Clippele.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

**Onrechtmatige daad. — Oorzakelijk verband. — Ge-
deelde schuld. — Beoordeling van de rechter over de
feiten.**

*De vraag naar het bestaan van het oorzakelijk ver-
band tussen misdrijf en schade en, ingeval van
samenloop van fouten, naar de mate waarin elk
der partijen aansprakelijk dient gesteld te wor-
den, staat ter vrije beoordeling van de rechter
over de feiten, zodat de cassatie-rechter in een
onderzoek daarvan niet mag treden.*

Hermans en Geens t/ Cuvelier.

Gelet op het betreden vonnis op 24 Juni 1948
gewezen door de Correctionele Rechtbank van
Oudenaarde, beslissende in graad van beroep;

1) Aangaande de voorziening van eerste aan-
legger, beklagde Hermans :

In zover de voorziening gericht is tegen de beslis-
sing op de publieke vordering :

Overwegende dat de substantiële of op straf van
nietigheid voorgeschreven rechtsvorderingen wer-
den nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig
de wet is;

In zover de voorziening gericht is tegen de beslis-
sing op de vordering der burgerlijke partij :

Over het enig middel : schending van de artikelen

36-4°, 96, 57-2° en 29-4° van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934, doordat het bestreden vonnis beslist, dat de inbreuk op artikel 96 (geen kennisgeving van de wijziging zijner richting), waaraan het aanlegger schuldig verklaart, in oorzakelijk verband is met het, voor de burgerlijke partij schadebrengend ongeval, en dienvolgens aanlegger veroordeelt tot het betalen van de ⅔ der schade, aldus aannemende dat aanlegger de weg afgesneden heeft aan de burgerlijke partij die haar weg vervolgd, alhoewel «de weg vervolgd» in de zin van artikel 57-2° alleenlijk deze is die de weggebruiker normaal en regelmatig vervolgt, dan wanneer de aanrijding plaats greep op de uiterste linkerzijde van de rijweg, zodat de burgerlijke partij, in stede van haar weg normaal en regelmatig te vervolgen, wel integendeel bij een aansluiting de uiterste rechterzijde niet hield en naar links voorbijgestoken heeft bij miskenning van de voorschriften van artikelen 29-4° en 33-2° :

Overwegende dat het bestaan van een oorzakelijk verband tussen misdrijf en schade, en, in geval van samenloop van fouten, de mate waarin elk der partijen verantwoordelijk dient gesteld te worden, soeverein door de rechter over de grond beoordeeld worden;

Dat het middel dus niet gegrond is;

II) (Zonder belang);

Om die redenen :

Verwerpt de voorzieningen;

Veroordeelt aanleggers tot de kosten;

Veroordeelt daarenboven tweede aanlegger Geens, burgerlijk verantwoordelijke partij en burgerlijke partij tot een schadevergoeding van 150 fr. te betalen aan verweerder Cuvelier.

HOF VAN VERBREKING

2e kamer — 11 October 1948.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadshoer-Verslaggever : M. Smetrijns.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Motivering. — Epuratie. — Formulering van de grond waarop de vervallenverklaring van rechten berust.

Niet is vereist dat de grond waarop de vervallenverklaring van rechten berust, in de uitspraak waarbij de plaatsing door de auditeur op de « inciviekenlijst » wordt bevestigd, in dezelfde bewoordingen wordt geformuleerd als in het Wetsbesluit van 19 September 1945 betreffende de epuratie inzake burgertrouw.

Mariman O. t/ Procureur-Generaal te Brussel.

Gelet op het bestreden arrest door het Hof van Beroep te Brussel op 8 Maart 1948 gewezen;

Over het enig middel : schending van artikel 97 der Grondwet en van artikelen 1, 2, 3 en 4 van de

Besluit-Wet van 19 September 1945 betreffende de epuratie in zake burgertrouw, doordat het bestreden arrest, het vonnis a quo bevestigend, beveelt dat de naam van betrokkene wegens geld der Bormscommissie ontvangen te hebben op de lijst, gelijkvormig artikel 4 § 1 der Besluit-Wet d.d. 18 September 1945 opgemaakt, zal behouden worden en dat deze beslissing wettig is, dan wanneer gezegde Besluit-Wet voorziet het verval van rechten niet « wegens geld der Bormscommissie ontvangen te hebben », maar slechts wegens « vergoedingen aangevraagd of aanvaard » te hebben die door de vijand of door dezes tussenkomst werden verleend krachtens de Duitse verordeningen van 6 September 1940, en dan wanneer « geld » kan ontvangen worden om andere redenen en in andere hoedanigheden dan als « vergoedingen die door de vijand of door dezes tussenkomst werden verleend krachtens de Duitse verordeningen van 6 September 1940 »;

Overwegende dat het bestreden arrest om het behouden van eisers naam op de lijst, voorzien bij artikel 4 van de Besluit-Wet van 19 September 1945 te rechtvaardigen, niet verplicht was de reden van het door eiser opgelopen verval in de termen zelf van artikel 2, 5° van gezegd besluit vast te stellen, maar die vaststelling in gelijkwaardige termen vermocht te doen;

Overwegende dat, naar luid van het bedoeld artikel 2, 5°, levenlang vervallen is van de rechten voorzien bij artikel 123 sexies van het Wetboek van Strafrecht al wie vergoedingen heeft aangevraagd of aanvaard die door de vijand of door dezes tussenkomst werden verleend krachtens de Duitse verordeningen van 6 September 1940;

Overwegende dat de vijand op 6 September 1940 twee verordeningen heeft uitgevaardigd : een eerste, herstelverordening genaamd, « houdende rechtsherstel voor diegenen die in België vervolgd werden wegens samenwerking met de Duitse bezettende overheid, gedurende de oorlog van 1914-1918 », en een tweede, zijnde een verordening tot uitvoering van de eerste; dat de bewuste Bormscommissie geen andere kan zijn dan de commissie opgericht door de Duitse herstelverordening van 6 September 1940 en door de bezetter, bij die verordening zelf, onder het voorzitterschap van Borms geplaatst; dat derhalve de geldsom door de Bormscommissie aan eiser toegekend hem is verleend geworden door tussenkomst van de vijand ingevolge de Duitse verordeningen van 6 September 1940;

Overwegende, anderzijds, dat het bestreden arrest, door verwijzing naar de vaststellingen van de eerste rechter, welke het verklaart bewezen te zijn gebleven, aanstipt dat de door aanlegger van de Bormscommissie ontvangen som van 25.000 fr. een vergoeding uitmaakt en dat aanlegger die vergoeding heeft aangenomen en zelfs aangevraagd;

Overwegende dat uit voorafgaande beschouwingen volgt dat het middel niet gegrond is;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Verwijst aanlegger tot de kosten.

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 8 Maart 1948.

Voorzitter : M. Thienpont.

Raadsheren : M. M. Jacquart en Verougstraete.

Advocaat-generaal : M. De Wilde.

Bevoegdheid van de politierechter. — De bij het besluit van 6 Mei 1946, betreffende de bestrijding van de coloradokever, strafbaar gestelde feiten vallen onder de bevoegdheid van de politierechter.

Daar het besluit van 6 Mei 1946 betreffende de bestrijding van de coloradokever steunt op art. 12 van het Landwetboek, is krachtens art. 318 Sv. de bevoegde rechter t.a.v. in genoemd besluit bedoelde strafbare feiten de politierechter, niet de correctionele rechtbank.

Hieraan doet niet af de bepaling van het 2e lid van art. 12 van het Landwetboek, dat «regelingen zullen getroffen worden door Koninklijke Besluiten in uitvoering van de wet van 30 December 1882». Immers art. 12, lid 2 van het Landwetboek, geeft aan de regering een ruimere opdracht dan de wet van 1882, zodat eerstgenoemd artikel beslissend is voor de beoordeling van de vraag welke rechter bevoegd is.

O.M. t/Van Impe R.

Verdacht van :

Als eigenaar, huurder, pachter of gebruiker, die op de door hem in gebruik zijnde gronden en zonder onderscheid van de daarop staande gewassen de aanwezigheid vastgesteld heeft van de coloradokever, onder vorm van ei, kever, larve of pop, voor de verdelging ervan niet te hebben gezorgd;

te Serskamp in Oogst 1946.

De rechtbank bij verstek verklaarde zich onbevoegd van deze zaak te kennen;

Verstaat dat beklagde geen gerechtskosten zal te dragen hebben.

Bij vonnis der rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, correctionele kamer met één rechter, gedagtekend 9 December 1946, waarvan het Openbaar Ministerie beroep heeft ingesteld op 17 December 1946;

Gehoord (.....);

Overwegende dat het Openbaar Ministerie tijdig en op geldige wijze in hoger beroep is gekomen;

Overwegende dat de eerste rechter zich met recht ingevolge artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering onbevoegd heeft verklaard; dat luidens voormelde bepaling al de misdrijven voorzien door het Landwetboek in de bevoegdheid van de politierechter vallen, en dat het besluit van 6 Mei 1946, op voet van hetwelk de vervolging werd ingesteld, volgens een uitdrukkelijke melding van zijn voorwoord in uitvoering van artikel 12 van het Landwetboek genomen werd;

Overwegende weliswaar dat laatstgemeld artikel in zijn 2de lid bepaalt dat, tot het erin voorziene doeleinde, regelingen zullen getroffen worden door koninklijke besluiten (regelingen lees) *in uitvoering van de wet van 30 December 1882*; dat, indien deze woorden in hun eigenlijke betekenis opgeno-

men worden, het besluit van 6 Mei 1946 geacht moet worden genomen te zijn in uitvoering en van artikel 12 van het Landwetboek en van de wet van 30 December 1882;

maar dat hieruit de bevoegdheid van de correctionele rechtbank niet mag besloten worden;

dat immers, wat betreft de opdracht aan de regering gegeven, artikel 12, 2de lid, van het Landwetboek breder is dan de corresponderende bepaling van de wet van 30 December 1882; dat het namelijk innoveert aangaande : 1° het voorkomen van de invoer; 2° de cryptogamen en andere schadelijke planten;

dat, tot beoordeling van de bevoegdheid, de wet die in aanmerking moet komen deze is die aan de regering de breedste opdaacht gegeven heeft, vooral wanneer het uitvoeringsbesluit alleen naar deze wet heeft verwezen;

Om die redenen :

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 Juni 1935;

Het Hof :

Rechtdoende op tegenspraak;

Verklaart het ingestelde beroep ontvankelijk;

Bevestigt het bestreden vonnis.

Kosten ten laste van de Staat.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

4 Juni 1948.

Voorzitter : M. Reard.

Rechters : M.M. Ulrix en Strauven.

Pleiters : Mrs. Janssen en Ruiters.

Huur en verhuur. — Wettelijke huurverlenging. — Bijzonder gewichtige reden : huisvesting van werklieden.

Het willen huisvesten in het verhuurde woonhuis van werklieden, in het bedrijf van de verhuurder werkzaam, terwijl bij gebrek aan een dergelijke huisvesting het onmogelijk zijn zou het vereiste aantal arbeiders aan te werven, is met het oog zowel op het particuliere belang van verhuurder als op de belangen der gemeenschap (volledig gebruik van het nationale productie-apparaat en van alle beschikbare arbeidskrachten) aan te merken als een bijzonder gewichtige reden in de zin van art. 4, par. 2, lid 1 van de wet van 31 Juli 1947, houdende uitzonderingsbepalingen inzake huishuur.

Vanhees t/ Vandersanden.

Overwegende dat het hoger beroep tegen dit vonnis gericht regelmatig is in de vorm en dat het binnen de wettelijke termijnen werd ingediend;

Overwegende dat geintimeerde zich verzet tegen de vraag in huurverlenging tegen hem gericht om reden hij het aan appelland verhuurde woonhuis wil bezigen om er werklieden in te huisvesten die in zijn mekaniëke steenbakkerij werkzaam zijn, dat hij daarbij nog aanvoert dat hij bij gebrek aan een degelijke huisvesting, in de onmogelijkheid is het nodige aantal werklieden aan te werven om aldus zijne productie op te voeren in verhouding met de noodwendigheden van de markt;

Overwegende dat geintimeerde aanbiedt deze

feiten te bewijzen, doch dat zij niet ernstig door appellant betwist worden, zodat zij als bewezen kunnen worden beschouwd;

Overwegende dat deze feiten als voldoende ernstige gronden voorkomen om aan appellant het voordeel der huurverlenging te ontzeggen en zulks niet alleen om reden der private belangen van geïntimeerde doch daarenboven nog om wille der belangen der gemeenschap, die vereisen dat het nationale productie-apparaat volledig bezet weze en dat alle beschikbare arbeidskrachten te werk worden gesteld;

Gezien artikelen 2, 30 tot 37 en 55 tot 59 der Wet van 15 Juni 1935 gewijzigd door de Wet van 20 Juli 1939;

Om deze redenen :

verschilend echter van deze van de eerste rechter;

De Rechter, uitspraak doende tegensprekelijk in openbare zitting en in graad van hoger beroep, verklaart het hoger beroep ontvankelijk, bevestigt het bestreden vonnis in zo verre het aan appellant alle verdere huurverlenging heeft geweigerd, in zoverre het de tussen partijen bestaande huurovereenkomst verbroken heeft verklaard en in zo verre het de kosten der instantie van eerste aanleg ten laste van appellant heeft gelegd;

Zegt echter dat appellant er toe gehouden zal zijn het litigieuze woonhuis te verlaten binnen de twee maand van de betekening van het onderhavig vonnis, op straffe daartoe gedwongen te worden met de sterke hand;

Verwijst appellant tevens in de kosten der instantie van hoger beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e kamer — 30 November 1948.

Voorzitter : M. Ch. Van Hal.

Rechters : M.M. Blockx en Cornette.

O. M. : M. Hernould.

Pleiters : Mrs. Dusoso en Victor.

Echtscheiding. — Voorlopige maatregelen. — Respectievelijke bevoegdheid van de rechtbank en van de rechter in kortgeding. — Geen litispendingie.

Al heeft het Koninklijk Besluit van 7 Februari 1936 aan de Voorzitter der Rechtbank, zetelende in kortgeding, de bevoegdheid verleend om in zake echtscheiding voorlopige maatregelen te nemen in elke stand van het geding, toch heeft deze nieuwe wettelijke bepaling niets gewijzigd aan de bevoegdheid van de Rechtbank, oordelend over de grond der zaak, om over de voorlopige maatregelen te beslissen.

Er kan in deze omstandigheden geen sprake zijn van tegenstrijdigheid van rechterlijke beslissingen, daar de beslissingen van de Voorzitter slechts voorlopig zijn en altijd door hemzelf kunnen gewijzigd worden, terwijl de Rechtbank, die uitspraak doet over de grond der zaak, de gelegenheid heeft de zaak volledig te onderzoeken, zodat hare beslissingen die van de Voorzitter moeten primeren.

Sauté t/ Van Put.

Hoofdeis :

Overwegende dat de feiten die ten grondslag liggen aan de vraag van aanlegger nog niet ter volvoering van recht bewezen zijn en aanlegger derhalve dient toegelaten tot het bewijs dezer feiten door alle middelen van recht getuigen inbegrepen;

Tegeneis :

Overwegende dat om de zelfde redenen, aanlegster op tegeneis dient toegelaten van de door haar ingeroepen feiten te bewijzen door de zelfde middelen;

Overwegende dat aanlegster op tegeneis dient toegelaten van de door haar ingeroepen feiten te bewijzen door de zelfde middelen;

Overwegende dat aanlegster op tegeneis eveneens een vraag indient strekkende tot het bekomen van voorlopige maatregelen betreffende bewaking der kinderen, verblijf en onderhoudsgeld;

Overwegende dat verweerder op tegeneis opwerpt : « dat de rechtbank onbevoegd is om over » deze eis te beslissen, aangezien dezelfde voorlopige maatregelen reeds het voorwerp hebben » gemaakt van een beslissing van de heer Voorzitter der Rechtbank, zetelende in Kortgeding, in » dato 16 December 1947 en tegen dewelke beroep » werd aangetekend op 6 Januari 1948; dat er over deze vraag in graad van beroep nog niet beslist werd en er bijgevolg litispendingie zou bestaan »;

Overwegende dat in het licht van de algemene principes, en der bijzondere beginselen neergelegd in het K. B. van 7 Februari 1936 (art. 268 B. W. B.) deze opwerping moet uit de weg geruimd worden;

Overwegende dat het inderdaad algemeen aangenomen wordt dat er geen litispendingie bestaat tussen de bevelen in kortgeding en de vragen ingeleid ten gronde voor de rechtbank, in deze zin dat de Voorzitter voorlopige maatregelen mag bevelen, zelfs wanneer het geding hangende is voor de Rechtbank, en anderzijds de voorlopige maatregelen te samen met de grond van de zaak op definitieve wijze geregeld worden door de Rechtbank (zie De Paepe, Comp. Civ., bl. 335, vlg.);

Overwegende dat het uit het verslag aan de Koning dat het K. B. van 7-2-1936 voorafgaat, blijkt dat door de bepalingen van art. 7 aan deze algemene beginselen niet getornd werd, dat het K. B. omwille ener spoedige rechtsbedeling aan de voorzitter der rechtbank de bevoegdheid heeft gegeven voorlopige maatregelen te treffen in zake echtscheiding, dat het nieuw art. 268 zomin als art. 214j de bevoegdheid van de rechtbank in de weg staat om over de voorlopige maatregelen te beslissen;

Overwegende dat er geen sprake kan zijn van tegenstrijdigheid van vonnissen, gezien de beslissingen van de voorzitter altijd vatbaar zijn voor wijziging door hem zelf, dat het derhalve moet aangenomen worden dat de rechtbank, bevoegd voor de grond van de zaak en die niet terstond een onmiddellijke oplossing moet geven, maar zich aangaande de werkelijke toestanden op grondige wijze kan laten voorlichten, de bevoegdheid heeft zelfs na een beslissing van de voorzitter in kortgeding, voorlopige maatregelen te treffen;

Overwegende dat de Rechtbank over genoegzame elementen beschikt om te kunnen beslissen over de

drie gevraagde punten, bewaking der kinderen, verblijf en onderhoudspensioenen;

Om deze redenen :

(Beveelt getuigenverhoren);

Zegt dat de hoede der drie kinderen, uit de echt van partijen gesproten, aan verweerster in hoofdeis, aanlegster op tegeneis, zal toevertrouwd worden;

Zegt voor recht dat aanlegger in hoofdeis, verweerder op tegeneis, het bezoekrecht der kinderen zal hebben de eerste helft van iedere Kerstvacantie, de eerste helft der Paasvacantie en verder iedere Zondag van 2 tot 6 uur in de Zomervacanties;

Zegt dat tijdens de verdere duur van de proceduur, verweerster in hoofdeis, aanlegster op tegeneis, zal gerechtigd zijn te verblijven in het huis dat het eigendom is van haar vader, Heidestraat 92b te Schelle, met hare drie kinderen, zulks ter uitsluiting van haar echtgenoot;

Veroordeelt aanlegger in hoofdeis, verweerder op tegeneis, vanaf heden aan verweerster in hoofdeis, aanlegster op tegeneis, te betalen, ten titel van onderhoudsgeld voor haarzelve en de drie kinderen, de som van 2.500,— frank per maand;

Verklaart het vonnis, wat de voorlopige maatregelen betreft, uitvoerbaar niettegenstaande verzet of beroep en zonder borgstelling;

Kosten voorbehouden.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

12e Kamer. — 4 Juni 1947.

Voorzitter : M. Ernst de Bunswyck.

Rechters : M. M. van Parys en Dautricourt.

Pleiters : Mrs Stinghamber en Bayart.

Renten en pensioenen. — Wet van 23 Januari 1925. der toegekende pensioenen. — Weigering van de goedkeuring. — Geen rechterlijke beslissing. — Bevoegdheid van de rechtbanken.

De goedkeuring van het Rekenhof betreffende het betalen van oorlogspensioenen is een louter bestuurlijke daad van contrôle.

De weigering van het Rekenhof zijn goedkeuring te verlenen aan een beslissing, die een rente toekent is niet een rechterlijke beslissing. Ze heeft geen kracht van rechterlijk gewijsde en bindt de rechterlijke macht niet.

De weigering sluit het recht van de belanghebbende niet uit, vóór de Rechtbanken, de uitvoering van de beslissing der bevoegde Commissie te vervolgen.

Belgische Staat t./ De Ceuninck en Vanneste.

Overwegende dat het beroep regelmatig in de vorm en tijdig is;

Overwegende dat de oorspronkelijke vordering ertoe strekte de Belgische Staat te horen veroordelen tot betaling aan ieder der oorspronkelijke eisers, thans geïntimeerden, van de hierna bepaalde sommen :

1° de som van 1.633 frank, zijnde het bedrag van achterstallige renten, van af 1 Maart 1941, datum waarop hun enige, tienjarige dochter Maria, ten-

gevolge aan een tijdens de krijgsverrichtingen opgelopen kogelwonde, overleden is;

2° de som van 100 frank per trimester, te beginnen met 1 April 1945, datum der oorspronkelijke dagvaarding;

Dat, opvolgenlijk, de burgerlijke invaliditeitscommissie voor de Provincie West-Vlaanderen, bij beslissing van 23 October 1942, en de Hogere Commissie van Beroep te Brussel, bij beslissing van 27 Juli 1943, de gevraagde renten toegestaan hebben;

Overwegende dat de Belgische Staat, Ministerie van Financiën, de betaling der rente meent te moeten inhouden omdat het Rekenhof, dat volgens de wet van 23 Januari 1925, die de Nationale Kas der Oorlogspensioenen instelt (artikel 2, al. 3 en 4) over hun wettelijkheid en hun bedrag moet beslissen; in opvolgenlijke brieven van 7 December 1943 en 12 Mei 1944, in zake, aan de betalingsmandaten zijn goedkeuring geweigerd heeft;

Dat het Hof de mening voorhoudt dat de toekenning der betwiste rente niet wettelijk is omdat « uit de overgemaakte bescheiden en, namelijk uit de verklaring van de burgemeester van Kaaskerke niet blijkt, dat de ouders, op de datum van het schadelijk feit, in staat van behoeftigheid verkeerden; voorwaarde die, volgens de verklaring van de heer Minister Jaspar, in dato 16 April 1919, vereist is »; bovendien, noch burgerlijke invaliditeitscommissie, noch de hogere Beroepscommissie in hun beslissingen hebben vastgesteld dat de aanvragers aan bedoelde vereiste voldeden;

Dat, daarop, zij, de begunstigden van de rente, zoals hierboven gezegd, de Belgische Staat, vóór het Vredegerecht van het 2e Kanton Brussel, in betaling hebben gedagvaard; dat deze Rechtbank hun vordering heeft toegewezen;

I. — *Nopens de bevoegdheid der Rechtbank :*

Overwegende dat de beroeper de onbevoegdheid der Rechtbanken opwerpt omdat de wet van 23 Januari 1925, artikel 2, al. 3 en 4, in zake oorlogspensioenen, aan het Rekenhof de soevereine Rechtsmacht zou hebben toegekend;

Overwegende dat het Rekenhof geen rechtsmacht bezit; tenzij voor wat het beheer van de Staat betreft; dat de goedkeuring van het Rekenhof bij het betalen van pensioenen, een louter bestuurlijke daad van contrôle daarstelt (Verbr., 25 October 1934, Pas. 1935, I, 29);

Overwegende dat de weigering van het Rekenhof zijn goedkeuring te verlenen aan een beslissing die een rente toekent, geen rechtsbeslissing is die de kracht van rechterlijk gewijsde kan verwerven — zoals het overigens blijkt uit de briefvorm waarin, in zake, geuit wordt —; dat ze het verhaal van de belanghebbende vóór de Rechtbanken niet uitsluit en de rechterlijke macht niet bindt (Rép. Prat. Dr. Belge, V°, Pensions militaires, n° 418, al. 2);

Overwegende dat het advies van het Rekenhof de belanghebbende niet kan beletten van vóór de Rechtbanken de uitvoering van de beslissing der Commissie te vervolgen; dat deze beslissing, door de rechtspraak, als de vestiging van een verworven

recht wordt aangezien (B. W. van 19 September 1945, Verslag aan de Regent, al. 10);

Dat de Rechtbanken dus wel bevoegd zijn om, zowel van de vordering als van het beroep kennis te nemen;

II. — *Nopens de beweerde gebreken van de beslissingen der Commissie :*

Overwegende dat de burgerlijke invaliditeitscommissie, in hare beslissing van 23 October 1942, in tegenstrijd met de bemerkingen van het Rekenhof, uitdrukkelijk bestatigt : « dat de verzoeker 75 jaren oud is en geen beroep meer kan uitoefenen; dat het klein landbouwbedrijf door vreemde werkrachten moet onderhouden worden, zodat de inkomsten zeer beperkt zijn geworden; dat hij, ten anderen, in die toestand verkeerde op het ogenblik van het schadelijk feit »;

Dat, aldus, het onvermogen van de geïntimeerden, ten tijde van het ongeval, wel degelijk vastgesteld wordt;

Om deze redenen :

en deze van de 1e Rechter, de Rechtbank, beslissende op tegenspraak en in graad van hoger beroep;

verklaart zich zelf, zowel als de eerste rechter, bevoegd om van de vordering kennis te nemen; ontvangt het beroep; doch verklaart het ongegrond;

bekrachtigt het vonnis waarvan beroep in al zijn schikkingen;

veroordeelt beroeper in de kosten van zijn beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer ter. — 29 November 1948.

Voorzitter : M. Swennen.

Rechters : M. M. Ceulemans en van Doosselaere.

O.M. : M. Van Eeckhout.

Pleiter : Mr. H. Rouwens.

Epuratie. — Criminele straf bij genademaatregel gewijzigd in correctionele straf. — Toepasselijkheid van de wet van 14 Juni 1948.

De vervallenverklaring van rechten, ingevoerd door het Londens besluit van 6 Mei 1944 en het wetsbesluit van 19 September 1945 heeft niet het karakter van een eigenlijke straf en kan derhalve niet door een genademaatregel worden opgeheven.

De wijziging der straf door een genademaatregel is echter van invloed op deze vervallenverklaring. Aldus moet worden aangenomen, dat de wet van 14 Juni 1948 betreffende de epuratie in zake burgertrouw van toepassing is wanneer een criminele straf bij genademaatregel omgezet wordt in een correctionele straf, zodat opheffing of beperking van de vervallenverklaring kan gevraagd worden.

D...

Ontvankelijkheid :

Overwegende dat het verzoek regelmatig inge-

diend werd binnen de termijn voorzien door artikel 15 der wet van 14 Juni 1948;

Overwegende dat verzoeker door de Krijgsraad van Tongeren op 23 October 1944 veroordeeld werd tot 20 jaar hechtenis, welke straf door het Krijghof van Luik, bij arrest van 27 Januari 1945 verminderd werd tot 10 jaar hechtenis, dit alles wegens inbreuk op artikel 118bis S.W.B.;

Overwegende dat bij genademaatregel dd. 23 Juli 1947 de uitgesproken straf teruggebracht werd op 4 jaar gevangenisstraf, en verzoeker thans voorhoudt dat hij dient beschouwd als veroordeeld zijnde tot slechts een correctionele straf, zodat hij krachtens de wet van 14 Juni 1948 in aanmerking zou komen voor gebeurlijke opheffing of beperking der vervallenverklaring welke door artikel 123 sexties van het Wetboek van Strafrecht voorzien wordt;

Overwegende dienaangaande dat al de auteurs het eens zijn om te verklaren dat de genade slechts invloed heeft op de gevolgen van de veroordeling en niet op de veroordeling zelve (zie ook Hof van Verbr., 15 April 1935, Pas. I, p. 223); dat de genade enkel werkt voor de toekomst en dat zij niet mag schaden aan de verworven rechten van derden;

Overwegende dat bij toepassing van deze principes beslist wordt dat degene die door genademaatregel vermindering of kwijtschelding van straf bekomen heeft, toch veroordeeld blijft en derhalve vatbaar is voor wettelijke herhaling en anderzijds gerechtigd blijft de herziening van zijn zaak en ook zijn herstel in eer en rechten te vorderen;

Dat vermits de genade enkel slaat op het heden en de toekomst, de gevolgen van de veroordeling, die reeds voltrokken waren, blijven bestaan zoals het geval is voor de afzetting voorzien door artikel 19 van het Wetboek van Strafrecht;

Dat eindelijk de verworven rechten van Staat en derden behouden blijven, namelijk de veroordeling in de gerechtskosten en de burgerlijke veroordelingen in het vonnis voorzien;

Overwegende dat kwijtschelding kan verleend worden niet alleen van de hoofdstraf doch ook, volgens artikel 87 van het Wetboek van Strafrecht, van al de onbekwaamheden door de rechters uitgesproken of door de wet aan sommige veroordelingen verbonden; dat dit het geval is voor de ontzetting van rechten voorzien door artikel 31 van hetzelfde Wetboek, welke ontzetting slechts opgelopen wordt indien ze werd uitgesproken door de rechter, hetzij de wet hem ertoe verplicht, hetzij ze hem enkel toelaat het te doen die bijgevolg het karakter heeft van een bijkomende erestraf (Nijpels, uitg. 1938, artikel 87, n°3);

dat zulks niet het geval is voor de wettelijke ontzetting voorzien door artikel 21, vermits deze niet moet worden uitgesproken doch een noodzakelijk wettelijk gevolg is van de veroordeling zelve (ib. n° 3) en artikel 73 van de Grondwet aan de Koning enkel het recht van gratie verleent van straffen bij rechterlijk vonnis opgelegd; dat nochtans de wettelijke ontzetting de invloed ondergaat van de genademaatregel toegepast op de hoofdstraf, vermits ingevolge artikelen 89 en 90 van het

Wetboek van Strafrecht de door het genadebesluit verminderde straf slechts in aanmerking wordt genomen en de wettelijke ontzetting geheel vervalt, indien de hoofdstraf veranderd werd in een andere die volgens de wet de ontzetting niet voor gevolg heeft;

Dat dezelfde regel als voor de wettelijke ontzetting wordt toegepast voor de verjaring inzake uitvoering van de straf, die eveneens een wettelijk gevolg is van de straf zelve, dat namelijk indien een criminele straf bij genade verminderd wordt tot een correctionele straf, of indien een correctionele straf aldus omgezet wordt in een politiestraf, het de verminderde straf is die de duur van de verjaring bepaalt, dewelke aanvang neemt de dag van de betekening van de genademaatregel aan de belanghebbende (vgl. Omzendbrief van de Minister van Justitie, dd. 6 Juni 1885 en dd. 25 Februari 1899, Rép. prat. V° Grâce et commut. de peines, n° 84; Schuind, T. I, p. 163, n° 4);

Dat overigens een arrest van het Hof van Verbreking, dd. 23 Juni 1851 (Pas. 1851, I, 378) beslist dat, ingeval van genade, de door de Rechtbank uitgesproken straf niet meer bestaat, wel de veroordeling en dat derhalve om uit te maken welke straf ten definitieven titel opgelegd werd, het arrest of het vonnis moet gecombineerd worden met de genademaatregel;

Overwegende dat de vervallenverklaring van rechten, zoals deze voorzien was door het Besluit van Londen van 6 Mei 1944 en de besluitwet van 19 September 1945 niet door de rechter werd uitgesproken, doch van rechtswege werd opgelopen ingevolge de wet, dat zij bijgevolg niet het karakter had van een eigenlijke straf (cfr. Hof van Verbr., 19 Februari 1947, Pas. 1947, I, 66); dat derhalve zo min als de wettelijke ontzetting van artikel 21 van het Wetboek van Strafrecht, zij door een maatregel van genade kon worden opgeheven; dat echter op grond van hetzelfde beginsel als dit voor de wettelijke ontzetting van het geval is, zij de invloed ondergaat van de door genadeverlening gewijzigde hoofdstraf, dat derhalve indien een criminele straf verminderd werd tot een correctionele straf, de gestrafte zich mag beroepen op de wet van 14 Juni 1948 om de beperking of de opheffing van de vervallenverklaring te vragen;

Overwegende dat overigens deze oplossing met de billijkheid overeenstemt, vermits op dit ogenblik inzake veroordelingen voor politieke misdrijven, de genade hoofdzakelijk werkt als een correctie op de straf, omdat men heeft willen rekening houden met het gemis aan stabiliteit, waarvan de rechtspraak bij het beoordelen van deze misdrijven heeft blijk gegeven;

Ten gronde :

(zonder belang);

Om deze redenen :

De Rechtbank,

rechtdoende op tegenspraak,

Ontvangt het verzoek, enz.

NOOT : Tegen dit vonnis werd door het O.M. hoger beroep ingesteld.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE AALST

28 Januari 1947.

Referendaris : M. J. Van den Bergh.
Pleiters : Mrs Norbert Van Wezemael
en Armand De Riemaecker.

Betaling. — Art. 1243 B.W. — Schulduitdelgende werking der inbetalinggeving. — Betaling per postcheck.

Krachtens art. 1243 B.W. kan de schuldeiser niet gedwongen worden een andere zaak dan de verschuldigde in betaling aan te nemen. De z.g. inbetalinggeving van een andere zaak zal de schuldenaar alleen dan van zijn schuld bevrijden, indien de schuldeiser er in toestemt aan de inbetalinggeving schulduitdelgende werking toe te kennen.

Indien de schuldeiser met een betaling per postcheck instemt geschiedt zulks onder voorbehoud van goede uitslag, d.w.z. dat hij niet afziet van zijn recht de gangbare speciën te ontvangen, die hem werkelijk verschuldigd zijn. De betaling heeft niet plaats door de overschrijving, maar door de inning in speciën van het gecrediteerde bedrag.

August De Ridder t./ Charles Vernailen.

Overwegende dat de vordering er toe strekte de verweerder te doen verwijzen in betaling ener som van 16.850,90 frank, verschuldigd hoofdens levering van koopwaar, met de rechterlijke interesten en de kosten;

Overwegende dat de eiser, bij brief, de verweerder had verzocht de verschuldigde hoofdsom op zijn postcheckrekening te storten; dat verweerder aan dit verzoek gevolg gaf en de storting deed op 31 October 1946; dat de verrichtingen van de Dienst der Postchecks vertraging ondergingen en de postcheckrekening van eiser slechts op 8 November 1946 werd gecrediteerd; maar dat deze, intussen, namelijk op 7 November 1946 de verweerder had gedagvaard;

Overwegende dat de enige betwisting door de partijen weerhouden de gerechtskosten betreft; dat eiser beweert dat ze verschuldigd zijn omdat hij, op de datum der dagvaarding nog geen betaling had ontvangen, terwijl de verweerder beweert dat ze niet verschuldigd zijn omdat hij was ingegaan op het verzoek van de eiser het bedrag op zijn postcheckrekening te storten en die storting had uitgevoerd zeven dagen vóór de dagvaarding;

Overwegende dat de eiser recht had op gangbare speciën en, overeenkomstig artikel 1243 B.W., hij niet kon gedwongen worden een andere zaak aan te nemen dan die welke hem verschuldigd was; dat het geven ener andere zaak, wat inbetalinggeving wordt genoemd, slechts de schuldenaar van zijn schuld bevrijdt wanneer de schuldeiser er in toestemt aan de inbetalinggeving een schulduitdelgende werking toe te kennen (De Page : III, 506, 3°);

Overwegende dat de vraag zich nu stelt of het verzoek door de eiser gedaan om het verschuldigde bedrag op zijn postcheckrekening te storten moet beschouwd worden als een instemming om aan de inbetalinggeving een schulduitdelgende werking te geven;

Overwegende dat men aanneemt dat dergelijk verzoek van de schuldeiser geschiedt onder voorbehoud van goede uitslag, d.w.z. dat de schuldeiser niet verzaakt aan zijn recht de gangbare speciën te ontvangen die hem werkelijk verschuldigd zijn; dat men hieruit afleidt dat de betaling niet plaats heeft door de overschrijving, maar door de inning in speciën van het gecrediteerde bedrag (De Page : III, 476, A);

Overwegende dat die oplossing de goede is omdat in een gelijkaardig geval de wetgever, door een wettig vermoeden, veronderstelt dat de instemming van de schuldeiser met een inbetalinggeving geschiedt onder voorbehoud van goede uitslag; dat hij namelijk in de wet van 19 April 1924 (artikel 43bis, op de wisselbrief) voorziet dat de houder van een wisselbrief, die deze heeft afgestaan tegen aangifte van een check, waarvan de volle betaling geweigerd wordt, de betaling of teruggave van de wisselbrief kan eisen en bekomen;

Overwegende, weliswaar, dat men aannemen moet dat de schuldeiser wiens postcheckrekening werd gecrediteerd, onmiddellijk het bedrag moet innen en dat zijn nalatigheid zulks te doen als instemming met de schulduitdelgende werking der inbetalinggeving kan gelden; maar dat die beschouwing in het huidig geding zonder belang is, vermits de postcheckrekening van de eiser nog niet was gecrediteerd op het ogenblik dat hij de verweerder dagvaardde;

Overwegende dat die dagvaarding gerechtvaardigd was en de onkosten die er uit voortvloeien ten laste van verweerder dienen gelegd te worden;

Overwegende, daarenboven, dat verweerder wanneer hij de storting deed een missing heeft begaan; dat hij als nummer van eisers postcheckrekening aangaf 495297, wanneer het moest zijn 495292; dat het Bestuur der Postchecks het stortingsbulletin zal teruggestuurd hebben naar het postkantoor te Ninove, waar de storting werd gedaan, om aan verweerder toe te laten zijn missing te herstellen; dat aldus de vertraging in de creditering van eisers rekening wordt uitgelegd, vertraging welke anders bij de Dienst der Postchecks ongewoon is; dat de verweerder een fout heeft begaan door na te laten de eiser, bij brief, van de storting te verwittigen en van de vertraging die uit zijn missing zou voortvloeien; dat ook als vergelding dezer fout de gerechtskosten ten laste van verweerder dienen gelegd te worden;

Overwegende dat, voor het opmaken van het exploit en de andere akten van rechtspleging, artikel 2 der wet van 15 Juni 1935 werd toegepast;

Om die redenen :

De Rechtbank, alle tegenstrijdige en meeromvattende conclusiën verwerpende, geeft akte aan de partijen dat zij de betwisting beperken tot de gerechtskosten; verwijst de verweerder in deze gerechtskosten, welke tot heden bedragen 180 frank.

NOOT: Vgl. betreffende de theoriën in verband met de inbetalinggeving: De Page: *Traité élémentaire de droit civil belge*, III, nrs 505 en vlg.; Kluyskens: *De Verbintenissen*, nr 169. Voor wat het Nederlands recht

betreft vgl. Van Brakel: *Leerboek van het Nederlandsche Verbintenissenrecht*, nr 140; Losecaat Vermeer: *Verbintenissenrecht*, p. 103-104.

Voor wat het tweede punt betreft, vgl. De Page, III, nr 476; Kluyskens: *De Verbintenissen* nr 179ter.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e kamer — 10 Juni 1948

Voorzitter: M. Reyniers.

Rechters: M.M. Overfeldt en Van Hoorebeke.

Referendaris: M. Cloquet.

Pleiters: Mrs. De Clerck (Kortrijk), Schauvliege en Duchêne.

Vennootschap (P.V.B.A.). — Nietigheid van beding wegens strijd met de openbare orde. — Niet-ontvankelijkheid ener vordering tot ontbinding ener P.V.B.A., niet tegen alle mede-vennoten gericht.

Het beding dat een vennoot, die zich aan ernstige onregelmatigheden heeft schuldig gemaakt, bij besluit van de meerderheid der vennoten, zonder enig recht van beroep, uit de P.V.B.A. kan worden buitengesloten, is nietig als zijnde in strijd met de openbare orde.

De vordering tot ontbinding ener personenvennootschap op grond van onenigheid tussen vennoten, welke niet tegen « alle » mede-vennoten is ingesteld, is niet-ontvankelijk.

Vanderstichelen t/ P.V.B.A. Vanderstichelen & C° e.a.

Overwegende dat eiser op 7 October 1946 met de heren Maurice Bovijn en Jozef De Waele de P.V.B.A. « Van der Stichelen en C° » heeft gesticht;

Overwegende dat eiser en Bovijn, op de Algemene Vergadering van 16 Januari 1947, Jozef De Waele uit de vennootschap hebben uitgesloten als vennoot-zaakvoerder;

dat op hun beurt Bovijn en De Waele op de Algemene Vergadering van 1 Maart 1948, Vanderstichelen zelf als zaakvoerder hebben ontslagen;

dat ten slotte Vanderstichelen de 2 April 1948 aan Bovijn liet weten dat om aldus tegen hem met De Waele gehandeld te hebben, hij, Bovijn, automatisch vervallen was van zijn hoedanigheid van vennoot;

Overwegende dat Vanderstichelen thans beweert dat hij alleen de hoedanigheid van vennoot behouden heeft zodat de ontbinding van de vennootschap bij gebrek aan het vereiste aantal leden, door de Rechtbank zou dienen vastgesteld te worden;

dat eiser in de tweede plaats vraagt dat de ontbinding van de vennootschap minstens zou uitgesproken worden om reden van de zware contractbreuken, waaraan Bovijn en De Waele zich naar zijne bewering, zouden plichtig gemaakt hebben, allermint om reden van de deswege tussen vennoten ontstane onenigheid;

Overwegende dat eiser op die gronden de ontbinding van de vennootschap vordert tegen de vennootschap zelve en tegen Bovijn;

dat hij de derde vennoot, De Waele, uitsluitend

in het geding heeft geroepen om tussen te komen vonnis aan zich gemeen te horen verklaren;

Overwegende dat De Waele nooit zijn uitsluiting heeft aanvaard;

dat hij de geldigheid van deze uitsluiting betwist zowel wat de vorm betreft waarin zij geschiedde als wat betreft het recht van de meerderheid om een vennoot uit te sluiten;

Overwegende dat zulk recht uit de statuten niet spruit;

dat eiser vergeefs gewag maakt van de voorlopige overeenkomst van 21 Oogst 1946 waarbij de partijen onder andere bedongen, dat de vennoot welke zich aan zware onregelmatigheden plichtig zou maken «zonder voorbehoud of recht van beroep uit de maatschappij zal gesloten worden»;

dat inzover deze overeenkomst niet te beschouwen is als vervangen door de gepubliceerde statuten, het aangehaalde beding alleszins als ongeldig zou voorkomen als tegen de openbare orde indruisende wanneer het aan de willekeur van de meerderheid van de vennoten de mogelijkheid overlaat het contract te verbreken ten aanzien van een medevennoot en de geldigheid van deze handeling aan het eigen oordeel onderwerpt van bewuste meerderheid die ze pleegt (cfr. De Page, deel V, n° 106, Planiol et Ripert, deel X, n° 1.065, in fine);

Overwegende dat hieruit voortspruit dat De Waele steeds vennoot gebleven is;

Overwegende dat de vordering tot ontbinding van een personenvennootschap, gesteund op de onenigheid tussen vennoten, de verbreking beoogt van de overeenkomst van maatschap (cfr. De Page, deel V, n° 102 en 103) en te dien titel vereist te worden ingesteld tegen alle aan het contract deelnemende partijen;

dat waar onderhavige vordering tot ontbinding van de vennootschap niet tegen alle vennoten werd ingesteld, zij als niet ontvankelijk voorkomt;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Verklaart de vordering niet ontvankelijk zoals zij werd ingesteld, dienvolgens wijst ze van de hand en verwijst eiser in de kosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

19 Juni 1948.

Voorzitter : M. Van Lerberghe.

Referendaris : M. F. Sabbe.

Pleiters : Mrs Degryse (loco De Vlieger)
en Vandeputte.

Wijze van produceren bij de Rechtbank van Koophandel. — Verandering van de grondslag van de eis bij pleidooi.

Vordering bij dagvaarding uit overeenkomst (art. 1610 B.W.), bij pleidooi uit onrechtmatige daad (art. 1382 B.W.). Daardoor heeft eiser het «rechterlijk contract» gewijzigd door een nieuwe vordering.

Krachtens art. 416 Rv. moeten alle nieuwe vorderingen voor de Rechtbank van Koophandel worden ingesteld bij dagvaarding. De vordering steunend op

art. 1382 B.W., is derhalve niet-ontvankelijk wegens het ontbreken ener inleidende dagvaarding.

Watteyne t/Sennesael.

Overwegende dat de vordering voor doel heeft, desnoods na vaststelling der ontbinding van het kontrakt van 11 Februari 1947, verweerder te horen veroordelen tot betaling aan eiser der som van 15.866,— frank, met de gerechtelijke intresten;

Overwegende dat verweerder bij tegeneis vraagt dat het kontrakt van 11 Februari 1947 zou verbroken worden ten nadele van eiser, en dat eiser zou verwezen worden hem te betalen de som van 4.134,— frank met de gerechtelijke rente, zijnde het saldo van een wettelijke schuldvergelijking tussen 15.000,— frank die eiser aan verweerder schuldig is voor schadevergoeding, en 10.866,— frank, die verweerder aan eiser schuldig is;

In feite :

Overwegende dat op 11 Februari 1947, partijen een geschrift ondertekenden volgens hetwelk eiser aan verweerder vertegenwoordiger van Mr. Helaers, een bestellingsbon overhandigde voor een auto «Skoda» aan de officiële prijs van de katalogus bij de levering, die voorzien is tegen de eerste semester 1947, en een voorschot van 10.866 frank;

Overwegende dat uit al de verdere voorwaarden van de bestellingsbon duidelijk blijkt dat de toekomstige verkoper Mr. Helaers is, die handelt door verweerder; dat nergens gezegd wordt dat verweerder de verplichtingen van Helaers voor zijn rekening neemt ingeval Helaers het mandaat zou afkeuren of verwerpen;

Overwegende dat partijen akkoord gaan dat deze bestellingsbon aan de grondslag ligt van huidig geding;

In rechte :

a) Hoofdeis :

Overwegende dat in zijn dagvaarding eiser beweert dat hij een auto bestelde aan verweerder, die in gebreke bleef, spijs aanmaning, hem te leveren; dat, als gevolg daarvan, het kontrakt van 11 Febr. 1947 ontbonden dient te worden, met vergoeding van verweerder tot schadevergoeding en teruggave van het betaalde voorschot;

Overwegende dat eiser zijn actie aldus steunde op artikel 1610 van het B.W.;

Overwegende dat, ter pleitzitting, eiser een andere grondslag geeft aan zijn vordering; dat hij, namelijk, voorhoudt dat verweerder, bij het ondertekenen van de bestellingsbon door eiser, slechts de mandataris was van Mr. Helaers; dat verweerder tegenover eiser zijn verplichtingen volgend uit het kontrakt van 11 Februari 1947 niet heeft nageleefd door de bestellingsbon niet over te maken aan Helaers, en ten slotte dat verweerder op grond van artikel 1382 van het B.W. gehouden is de sommen die hij onrechtmatig weerhoudt, terug te geven en schadevergoeding te betalen voor zijn foutieve daden;

Overwegende dat deze tweede stelling rechterlijk zeer verward en onduidelijk is; dat, inderdaad, indien men aanneemt dat verweerder handelde als mandataris van Helaers, en zich niet persoonlijk

verbond, hij niet kan aangesproken worden voor verplichtingen die uit het kontract van 11 Februari 1947 zouden voortspuiten; dat, zo hij handelde als mandataris van Helaers, en naliet zijn mandant kennis te geven van de bestelling, hij alleen kan aangesproken worden voor zijn quasi-delictuele fout op grond van artikel 1382 B.W. (Rép. Pr. Dr. Belge, V° Mandat. 895 en 896);

Overwegende dat verweerder beweert : 1° dat het bewezen is door de rechterlijke bekentenis van eiser, vervat in zijn dagvaarding, dat een koop-verkoop kontract bestaat tussen eiser en verweerder; dat eiser weigerde levering te nemen van het verkochte; dat hij aldus recht gaf aan verweerder de ontbinding te vragen van het kontract ten nadele van eiser, met schadevergoeding; 2° dat de vordering tot schadevergoeding en teruggave van voorschot gesteund in de dagvaarding op de verbreking van een kontract, niet kan naderhand gesteund worden op de quasi-delictuele fout van artikel 1382 B.W.;

Overwegende dat, zoals reeds gezegd, het geschrift van 11 Februari 1947 de enige bron van verplichtingen is in het huidige geding, vermits partijen niet beweren dat buiten dit geschrift andere akkoorden tussen partijen zouden gesloten geweest zijn;

Overwegende dat zo eiser in zijn dagvaarding verklaart, dat hij en koop-verkoopkontract sloot met verweerder, en hij naderhand deze bekentenis wil intrekken, hij verplicht is de valsheid van het door hem erkende feit te bewijzen (Aubry et Rau, T. VIII, p. 170);

Onverwegende dat hij, door het voorbrengen van het geschrift dat door de partijen als grondslag van hun betwisting wordt aangezien, allerduidelijkst bewijst welke de verhoudingen zijn der partijen;

Overwegende dat uit dit geschrift blijkt dat hij geen koop-verkoopkontract sloot met verweerder;

Overwegende dat hij aldus het bewijs leverde van de valsheid van zijn bekentenis, en de bewijswaarde ervan te niet is gedaan;

Overwegende dat eiser, door zijn vraag tot schadevergoeding en teruggave te steunen tijdens het geding op artikel 1382 van het B.W., als wanneer hij ze in de dagvaarding steunde op artikel 1610 van het B.W., ongetwijfeld het rechterlijk kontract heeft gewijzigd door een nieuwe vraag (Rép. Prat., V° demande nouvelle, n° 8 en 9);

Overwegende dat verweerder weigert het debat over deze nieuwe vraag te voeren;

Overwegende dat voor de Handelsrechtbanken, bij toepassing van artikel 416 van het Wetboek van Procesrecht, alle nieuwe vragen dienen ingeleid door een exploit van dagvaarding;

Overwegende dat aldus de vordering gesteund op artikel 1382 niet ontvankelijk is, bij gebrek aan inleidende dagvaarding;

b) Tegeneis :

Overwegende dat de tegeneis ongegrond is;

Overwegende dat inderdaad bij tegeneis de verbreking van een koop-verkoopkontract, gesloten tussen partijen op 11 Februari 1947, wordt gevraagd;

Overwegende dat het hierboven is vastgesteld dat dit koop-verkoopkontract niet heeft bestaan;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle meerdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Verklaart de principale vordering ongegrond in zoverre ze gesteund is op de verbreking van een kontract van 11 Februari 1947, en onantvankelijk « hic et nunc » in zoverre ze gesteund is op artikel 1382 van het B.W.;

Verwerpt ze;

Kosten ten laste van eiser;

Verklaart de tegeneis ongegrond;

Verwerpt hem;

Verwijst eiser op tegeneis tot de kosten van de tegeneis.

NOOT : Omtrent de fictie van het « rechterlijk contract » vgl. noot onder vonnis der Burg. Rb. Antwerpen, 29 Juni 1948, R. W. 1948-1949, 467.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST. NIKLAAS

15 April 1947.

Voorzitter : M. L. Elewaert.

Rechters : M. M. Blauwaert en Maes.

Referendaris : M. L. Thuysbaert.

Pleiter : Mr. R. De Schryver.

Aansprakelijkheid. — Bewaarplaats voor rijwielen tegen vergoeding. — Berekening van de schadevergoeding bij niet-teruggave. — Schattingseed bij gemis aan gegevens voor bepaling der schade.

De exploitant van een bewaarplaats voor rijwielen is verantwoordelijk voor de schade aan het in bewaring gegeven voorwerp overkomen, of voor het verlies ervan.

Om de schade van de te loor gegane zaak te bepalen moet de rechter zich plaatsen op het tijdstip, waarop de bewaargever zijn eis bij de rechtbank heeft aanhangig gemaakt.

Bij gemis aan gegevens omtrent de staat van het in bewaring gegeven rijwiel en gezien de onmogelijkheid de waarde ervan op een andere wijze te bepalen, draagt de rechtbank aan eiser de eed op omtrent de waarde van de gevorderde zaak.

Van Gucht t./Van Kerckhove.

Gezien het exploit van rechtsingang van 19 Maart 1947;

Aangezien de eis er toe strekt : « gedaagde te zien en te horen veroordelen om, voor de redenen uiteengezet in de inleidende dagvaarding, aan de aanlegger de som te betalen van 2.500,— frank, met de moratoire intresten, te rekenen van af 1 September 1945 en de proceskosten; bij vonnis uitvoerbaar, niettegenstaande verzet of beroep en zonder borg »;

Aangezien de aanlegger, tot staving van zijn eis, aanvoert dat hij, de laatste Zondag der maand Augustus 1945, ten huize van verweerder, een mansvelo met licht, merk Van Hauwaert, in be-

waring heeft gegeven tegen een bewakingsvergoeding van twee frank;

dat, 's avonds van dezelfde dag, toen hij zich aanbood om zijn rijwiel terug te nemen, dit laatste verdwenen was en verweerder beloofde hem een ander rijwiel in de plaats te geven;

dat, tot nu toe, verweerder zijn verbintenis niet is nagekomen;

Aangezien de verweerder de feiten, zoals ze door aanlegger worden voorgesteld, niet betwist;

dat hij, meer bepaaldelijk, erkent dat hij, ter gelegenheid van de kermisdagen te Haasdonk, in zijn huis een bergplaats voor rijwielen open houdt, waar deze vervoermiddelen, tegen vergoeding, voor rekening van de belanghebbenden, worden bewaakt en bewaard;

Aangezien de verweerder, op de terechtzitting, verklaard heeft dat hij bij het inrichten van bedoelde bergplaats, door winstbejag gedreven wordt;

dat er uit volgt dat de Rechtbank van Koophandel bevoegd is en de verantwoordelijkheid van verweerder moet worden beoordeeld in het licht van de wetsbepalingen die het contract van bewaargeving beheersen en, meer in het bijzonder, van artikel 1928 van het B. W. (R. v. K. Brussel, 11 November 1920 en 25 April 1905, J. C. Brux. 1921, bl. 89, en 1905, bl. 276);

Aangezien de verweerder erkent dat het rijwiel verdwenen was wanneer de aanlegger zich aanbood om het af te halen; dat er dient uit besloten dat de bewakingsdienst, door verweerder ingericht, gebrekkelig of, alleszins, ondoeltreffend was;

Aangezien de verweerder gehouden is de aanlegger schadeloos te stellen, zowel uit hoofde van het contract van bewaargeving als op grond van de quasi-delictuele fout die, hetzij door hem zelf, hetzij door zijn aangestelde, begaan werd (B. W. artikel 1382 en vlg.; Ber. Gent, 28 Juni 1932, J. C. Fl., n° 5278, bl. 263);

Aangezien de aanlegger, terecht, de betaling vordert van een bedrag dat de waarde vertegenwoordigt van zijn rijwiel, de dag waarop hij zijn eis bij de rechtbank aanhangig gemaakt heeft;

dat, inderdaad, voor het geval de teruggave mocht geschieden in geld, het recht en billijk is dat de bewaargever in dezelfde toestand geplaatst wordt waarin hij zou geweest zijn, hadde hij de teruggave bekomen van het voorwerp zelf dat hij in bewaring heeft gegeven (R. v. K. Brussel, 27 Dec. 1928, J. C. Brux. 1929, bl. 114);

Aangezien de verweerder, wat betreft de waarde van het rijwiel, niet gerechtigd is de eiser een gebrek aan bewijsgronden te verwijten, daar eerstgenoemde zelf schuld heeft aan de verdwijning van het rijwiel;

dat, anderzijds, bij gebrek aan vaste gegevens omtrent de staat van het in bewaring gegeven rijwiel, een onderzoek door deskundigen niet doelmatig is;

dat, gezien de onmogelijkheid de waarde van het rijwiel op een andere wijze te bepalen, er aanleiding bestaat om, bij toepassing van artikel 1369 van het B. W., aan de eiser de eed over de waarde van de gevorderde zaak op te dragen (De Page,

Dr. civ. belge, D. III, bl. 1048, n° 1071; Verbr. 12 Maart 1846, Pas. 1847, bl. 112);

Om deze redenen :

De Rechtbank, gelet op de artikelen 2, 37 en 41 van de wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken, vonnissende op tegenspraak, alle verdere of strijdige conclusiën van de hand wijzende, veroordeelt verweerder om het rijwiel, waarover betwisting, terug te bezorgen aan de aanlegger in de staat waarin het was op het ogenblik van de bewaargeving; zegt, dat, in geval verweerder hieraan niet voldaan heeft binnen de drie dagen, hij zal gehouden zijn de waarde te betalen van het rijwiel; en, alléén voor dit geval, draagt aan de eiser de eed op over de waarde van het rijwiel; zegt dat aanlegger op zijn eed zal geloofd worden tot een bedrag van 2.000,— frank; bepaalt de eedaflegging op Dinsdag 29 April e.k., te 9½ uur;

Veroordeelt verweerder tot de gerechtskosten die tot dusver werden gemaakt; de overige voorbehouden blijvende;

Verklaart het onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk verhaal en zonder borgstelling.

VREDEGPRECHT TE ANTWERPEN

1e Kanton — 14 Januari 1948

Vrederechter : M. Horion.

Pleiters : Mrs. Van den Herwege en Meulepas.

Huur en verhuur. — Vordering tot betaling der bij de wet toegelaten huurverhoging. — Voorwaarden voor het gerechtigd zijn van de huurder om op kosten van de verhuurder en zonder voorafgaande rechterlijke machtiging herstellingen aan het gehuurde te doen uitvoeren.

Het feit, dat de huurder uitgaven heeft gedaan om het gehuurde huis in bewoonbare staat te brengen, belet de verhuurder niet de bij de wet toegelaten huurverhoging te vorderen.

De huurder is gerechtigd het gehuurde op kosten van de verhuurder te doen herstellen, zonder vooraf de machtiging van de rechter aan te vragen, mits aan twee voorwaarden is voldaan :

a) de herstellingen moeten dringend en noodzakelijk zijn;

b) de huurder moet de verhuurder in gebreke hebben gesteld om de herstellingen uit te voeren, op zijn minst door hem te waarschuwen dat hij — huurder — zelf de herstellingen zal doen uitvoeren, indien de verhuurder daarmee in gebreke mocht blijven.

Stevens t/ De Geyter.

.....
I) *Wat betreft de hoofdeis :*

Overwegende dat verweerder van eiser in huur heeft het huis gelegen te Antwerpen, Ooievaarstraat, 30, ingevolge mondelinge huurovereenkomst in dato 19 Februari 1944 en mits de initiale huurprijs van 21.000 fr. per jaar of 1.750 fr. per maand, betaalbaar per drie maanden;

Overwegende dat de deskundige de normale huurwaarde van het gehuurde goed op 1 Augustus 1939 schat op 1.600 fr. per maand;

Dat eiser bij schrijven van 29 Maart 1947 aan verweerder bericht gaf dat hij vanaf 1 April 1947 de huurprijs zou verhogen met 40 %;

Dat eiser op 28 November 1947 aan verweerder liet weten, dat vanaf 1 Januari 1948 deze verhoging zou gebracht worden op 70 %;

Overwegende dat eiser zijn vordering uitbreidt en de veroordeling vraagt van verweerder tot betaling der achterstallige gelden met inbegrip van de termijn, vervallen op 1 Januari 1948;

Dat deze uitbreiding van de eis ontvankelijk is in gevolge art. 36 der Wet van 31 Juli 1947;

Overwegende dat de beraming van de deskundige der normale huurwaarde op 1 Augustus 1939 door partijen niet ernstig wordt betwist;

Dat verweerder aldus voor de trimesters vervallen op 1 April 1947, 1 Juli 1947, 1 October 1947 en 1 Januari 1948 een totaal bedrag verschuldigd was van 28.320 fr.;

Dat verweerder op dit bedrag de som betaald heeft van 15.750 fr. zodat hij nog verschuldigd blijft de som van 12.570 fr.;

Overwegende dat verweerder te vergeefs opwerpt dat hij niet gehouden is deze verhoging der huur te betalen, gelet op de grote herstellingskosten die hij uitgegeven heeft om het gehuurde goed in bewoonbare staat te stellen;

Dat het feit dat een huurder zelf tot het uitvoeren van herstellingen doet overgaan, niet belet dat de verhuurder de door de wet voorziene verhogingen op de huurprijs zou toepassen;

Dat eventueel rekening zal dienen gehouden te worden met de onkosten door de huurder uitgegeven;

Dat overigens ter zake verweerder de terugbetaling dezer onkosten bij wijze van tegeneis vordert, tegeneis die hierna zal beoordeeld worden;

II) *Wat betreft de tegeneis:*

Overwegende dat verweerder bij tegeneis de terugbetaling vordert der som van 41.276,80 fr., zijnde het bedrag der herstellingskosten door hem uitgegeven om het gehuurde goed bewoonbaar te maken;

Overwegende dat eiser — verweerder op tegeneis — de ongegrondheid dezer vraag opwerpt om reden dat deze herstellingen buiten zijn akkoord zijn geschied en zonder dat verweerder — eiser op tegeneis — de machtiging hiertoe over te gaan in rechte had aangevraagd;

Overwegende dat de vraag er op neer komt te weten of een huurder gerechtigd is de herstellingen op kosten van de verhuurder te laten uitvoeren zonder de machtiging in rechte aan te vragen wanneer deze laatste in gebreke blijft deze herstellingen te doen;

Overwegende dat deze vraag bevestigend dient beantwoord op voorwaarde nochtans dat het gaat over dringende en onontbeerlijke herstellingen en dat de huurder de verhuurder in *vertoeef* heeft gesteld tot de herstellingen over te gaan of minstens hem heeft verwittigd dat hij, de huurder,

deze herstellingen zal laten uitvoeren indien hij, de verhuurder, in gebreke blijft zulks te doen;

Overwegende inderdaad dat luidens art. 1720 al. 2 van het B. W. de verhuurder de verplichting heeft aan het gehuurde goed, gedurende de huurperiode alle herstellingen te doen die mochten nodig worden behalve de huurherstellingen;

Dat, voor wat deze laatste betreft, art. 1755 van het B. W. beslist dat zij niet ten laste van de huurder zijn, wanneer zij alleen aan ouderdom of overmacht te wijten zijn;

Overwegende dat eiser — verweerder op tegeneis — te vergeefs doet gelden, dat dergelijke stelling er op neerkomt aan een huurder toe te laten zich zelf te rechten;

Dat zulks onjuist is, daar het recht van de huurder beperkt wordt door twee voorwaarden die volstrekt moeten vervuld zijn;

Dat verder dient gezegd dat een huurovereenkomst o.a. aan de verhuurder de verplichting oplegt de nodige herstellingen te doen uitvoeren en aan de huurder oplegt de huurprijs te betalen;

Dat indien de verhuurder aan deze verplichting te kort komt de huurder het recht zou hebben, luidens de « *exceptio non adimpleti contractus* » de betaling der huurgelden te staken (zie Colin en Capitant, *Droit Civil*, Tme 2, bl. 592, n° 653, uitg. 1932) en dan, wanneer hij in betaling wordt gedagvaard, in rechte de machtiging te vragen op grond van art. 1144 van het B. W. zelf deze herstellingen te doen op kosten van de verhuurder;

Dat de toestand van de huurder, die de « *exceptio non adimpleti contractus* » niet inroept en de bedongen huurprijs is blijven betalen en de herstellingen heeft laten uitvoeren, niet nadeliger mag zijn dan deze van de huurder, die geen huurgelden zou betalen en zich eenvoudig in betaling zou laten dagvaarden om de nodige rechterlijke machtiging te bekomen;

Overwegende dat bovendien het verwerpen van de bij tegeneis door verweerder gestelde vordering er zou op neerkomen, verweerder te verplichten de verhoging der huur te betalen op een goed, dat door hem zelf en op zijn kosten in zulke staat is hersteld, dat er van mingenot geen sprake meer kan zijn en dat de volledige verhoogde huurprijs eisbaar is;

Dat verweerder zodus uiteindelijk een verhoging op de huurprijs zou moeten betalen omdat hij zelf het gehuurde goed in bewoonbare staat heeft gesteld, hetgeen allerm minst in strijd zou zijn met alle billijkheid;

Overwegende dat de twee voorwaarden waarvan hoger sprake ter zake verenigd zijn;

Dat inderdaad onbetwistbaar vaststaat dat de meeste herstellingen door verweerder — eiser op tegeneis — uitgevoerd van dringende aard waren en nodig waren om het gehuurde goed op degelijke wijze bewoonbaar te maken;

Dat eveneens vaststaat dat verweerder — eiser op tegeneis — zijn verhuurder verwittigd heeft dat hij tot de uitvoering der herstellingen zou overgaan;

(Het overige zonder belang).

BIBLIOGRAPHIE

DAVID René. — **Introduction à l'Étude du droit privé de l'Angleterre.** — Les systèmes de droit contemporains. (Avec la collaboration de H. C. Gutteridge et de B. A. Wortley). — Recueil Sirey. — Paris. — 1948.

Het contact tussén Engeland en het vasteland heeft in Frankrijk en ook in de naburige landen veel belangstelling doen ontstaan voor het zo eigenaardige juridische systeem dat in Engeland in voege is.

Meerdere wetenschappelijke geschriften in de Franse taal hadden in de laatste jaren ons een uiteenzetting gegeven van het Engels privaatrecht, zo het bekend boek Lévy Ullmann (1928) « Le système juridique de l'Angleterre », het boek van Ancel (1929) « La Common Law d'Angleterre » en het zeer bekende en zeer praktische werk van Curti (1928) « Manuel de droit civil et commercial anglais ».

In het Nederlands verscheen onlangs een zeer beknopte maar voortreffelijke overzichtelijke studie van Mr J. W. Tabingh Suermondt, « Beknopte beschrijving van het Engelsch civiel recht » (1945).

Thans ligt voor ons het nieuwe boek van Prof. René David « Introduction à l'étude du droit privé de l'Angleterre » dat het eerste deel uitmaakt van een serie « Les systèmes de droit contemporains » uitgegeven door het Instituut voor vergelijkend recht bij de Universiteit te Parijs.

In de inleiding doet de schrijver uitschijnen dat zijn opzet zeer bescheiden is en dat het zelfs zijn bedoeling niet is een beknopte handleiding te schrijven voor het Engels recht, doch dat hij enkel en alleen een inleiding wil bezorgen om de Franse student toe te laten met vrucht de studie van dit recht te ondernemen.

Het werk is dan ook in de eerste plaats een vade mecum voor de belangstellende. Men vindt er een uitstekende historische synthese in van de ontwikkeling van het Engels privaatrecht en daarna de studie van de bronnen: het geschreven recht, de gewoonte, de rechterlijke beslissingen, de rede en de billijkheid.

De beschrijving van de rechtsbronnen wordt dan gevolgd door een uiteenzetting van de geest van het Engels recht, namelijk zijn conservatief karakter, zijn afkeer voor alle abstractie of veralgemening, zijn wens om enkel het bepaald voorhanden geval op te lossen en eindelijk het belang dat gehecht wordt aan een zo groot mogelijke rechtszekerheid.

Deze beschouwingen van de auteur worden duidelijk gemaakt aan de hand van typische voorbeelden.

In het derde gedeelte van het boek worden oneindig kostbare gegevens verstrekt over de instrumenten die ter beschikking staan van de Engelse juristen bij de rechtsbedeling. Deze gegevens zijn hoofdzakelijk afgestemd op de praktijk en zo doet de schrijver de verschillende soorten van Engelse wetten kennen, de structuur ervan en de manier waarop ze worden aangehaald. Verder worden de grote verzamelingen aangeduid waarin men zowel de wetteksten als de rechtspraak kan vinden. Het repertorium van de zeer talrijke verzamelingen van rechtspraak beslaat alleen een dertigtal bladzijden.

In een afzonderlijk hoofdstuk handelt de schrijver over de organisatie van de magistratuur en de praktische werkzaamheid van barristers, solicitors en andere helpers van het gerecht, waarna ook een hoofdstuk gewijd wordt aan het hoger onderwijs in het recht in de verschillende universiteiten.

Al is het boek van David hoofdzakelijk bedoeld als

een werk betreffende het privaatrecht worden toch ook in aanhangsels summiere inlichtingen verstrekt over het Engelse strafrechtswezen en het administratief recht.

Eindelijk is aan het werk toegevoegd een zeer uitgebreide bibliographie betreffende het Engels privaatrecht, zeer methodisch ingedeeld waarin telkens in de eerste plaats al de belangrijke Engelse werken worden vermeld en daarna ook de Franse werken die over dezelfde onderwerpen gepubliceerd zijn geworden.

Dit boek zal met vreugde door al de juristen, die belangstelling voelen voor het Engels recht, begroet worden. Practisch nut en wetenschappelijke degelijkheid zijn erin samengevlochten. Het geeft in zijn theoretische uiteenzetting een schat van wetenswaardigheden die meestal op het vasteland minder gekend zijn en het spaart degene die over een bepaald punt van het Engels privaatrecht wil ingelicht zijn de zorg van vele en moeizame opzoekingen.

Wanneer het Institut de droit comparé de l'Université de Paris ook aan de andere vreemde rechtstelsels zulke merkwaardige studiën wijdt zal het daardoor aan de wetenschappelijke wereld een reusachtige dienst bewijzen.

René Victor.

MANUEL FRAGA IRIBARNE, **Baltasar de Ayala (1548-1584).** Privé-druk uit « Revista de Derecho Internacional »; vol. I, num. I, 1948, p. 125-141. (Instituon Francisco de Victoria del Consejo Superior de Investigaciones científicas) Madrid, 1948.

Ter gelegenheid van de vierhonderdste verjaardag van de geboorte van de Antwerpse jurist Baltasar de Ayala werd door de auteur, hoogleraar in het Staatsrecht aan de Universiteit te Valentia, een merkwaardige studie aan deze figuur gewijd.

Baltasar de Ayala is een bij ons weinig bekende figuur. Hoewel Britz over hem met waardering heeft geschreven, was hij noch door P. Van Heynsbergen, noch door onze andere rechters van dit tijdperk, vermeld. En nochtans... Suarez en Grocio citeren hem dikwijls met veel eerbied.

De familie Ayala is uit Castilië afkomstig: Juan Rodriguez de Ayala-Palencia bekleedde te Burgos in de 15e eeuw een zeer belangrijke functie. In het begin der 16e eeuw, op het ogenblik dat de betrekkingen tussen Spanje en de Nederlanden intenser werden, vestigden zich twee Ayala's in Vlaanderen: Gregorio en Diego. Hun voorliefde ging naar Antwerpen, waar Balthasar's vader een textielabriek had opgericht, en er « ni plus ni moins un vieux marchand et citoyen d'Anvers » geworden was. Vergeten wij niet dat ten tijde der Spaanse Furie (1576) te Antwerpen meer dan 300 Spaanse families gevestigd waren, waarover Goris getuigde: « Ce qui les distingue surtout des autres nations, c'est leur attachement à la place d'Anvers... vinrent à considérer la ville comme leur seconde et définitive patrie »...

Onder de Ayalas hebben er zich verschillende onderscheiden: Gregorio bekleedde belangrijke functies namens de Spaanse Nederlanden bij de Romeinse Curia; Martin Antonio del Rio; Gabriël de Ayala, beroemd Brussels geneesheer; Gregorio de Ayala, schepen van Antwerpen en raadsheer in de Raad van Brabant; Philips de Ayala, jongere broer van Baltasar, was gedurende zes jaren ambassadeur der Spaanse Nederlanden aan het Hof van Hendrik IV, te Parijs.

Baltasar werd te Antwerpen in 1548 geboren als zoon van Diego en van Agnès de Renialme, uit een

Antwerpse patriciërs familie. Op zeer jeugdige leeftijd voltooide hij zijn rechtsstudies te Leuven. Tot op 32-jarige ouderdom verliep zijn leven zonder noemenswaardige feiten; zijn roem verwierf hij in de vier laatste levensjaren, van 1580 tot 1584. Bij opene brieven te Bergen, op 27 Mei 1580 verleend, benoemde Farnese hem tot auditeur-generaal bij het leger: « Auditor general del campo y del ejercito ». Deze belangrijke functie was in 1553 in het leven geroepen en de eerste titularis er van was Juan Strati's geweest. Dit ambt nam Ayala in deze troebele tijden van oorlog, plundering en tuchteloosheid, volledig in beslag: hij deed zich echter opmerken door een grote voorzichtigheid en een even grote rechtvaardigheid.

Daar raadsheer Jean Aux Truyes de zijde der opstandelingen had gekozen, werd hij, op 20 Januari 1583 bevorderd tot raadsheer en « maître aux requêtes ordinaires » bij de Grote Raad te Mechelen. Daar Mechelen op 9 April 1580 door Oranje was veroverd, zetelde de Grote Raad sindsdien te Namen: het is daar dan ook dat Ayala zijn functies heeft bekleed. In 1584 ontmoeten wij hem als commissaris van Farnese te Breda, Herentals en Lier, ten einde er de magistraten te vervangen en een onderzoek in te stellen naar de troebelen, welke aldaar waren voorgevallen vóór dat deze steden zich aan Farnese hadden onderworpen. Waarschijnlijk bevond hij zich te Aalst in dezelfde hoedanigheid, wanneer hij, op het hoogtepunt van Farnese's militaire triomfen, aldaar, ten gevolge van de pest stierf op 1 September 1584. Naast een onvindbaar manuscript « De Pace », waarover Justus Lipsius met veel lof heeft geschreven, is Ayala de auteur van het enige werk dat wij in de Zuidelijke Nederlanden bezitten over het internationaal recht, en dat aan Farnese werd opgedragen, nl.: de drie boeken getiteld: « De jure, officiis bellicis et disciplina militari » die in 1582 bij Johannes Bogard, te Dowaaï werden uitgegeven, en in 1597 bij Martinus Nutius te Antwerpen, in 1648 te Leuven en in 1793 te Madrid werden heruitgegeven.

Hoewel dit werk, waarvan het eerste deel alleen over het volkenrecht handelt, voor de wetenschap van het volkenrecht nu precies geen reuze-aanwinst kan worden genoemd, werd het toch een Engelse vertaling, in 1910, door John Pawley Bate, in de collectie « The classics of international law » van de « Carnegie Endowment for Peace » waardig geacht.

Naar de mode van zijn tijd beroept Ayala zich gedurig op het gezag van de oude, middeleeuwse en moderne schrijvers. De vervolging der ketters is volgens hem, een rechtvaardige oorlog. De wettelijke vorst, zelfs al is hij wreed, onrechtvaardig en tyraniek, kan alleen door de paus worden afgezet, nooit mag hij door zijn onderdanen worden gedood. Verder wijdt hij een hoofdstuk aan het represaille-recht, en een ander aan het recht der diplomaten. Verder vindt men er wijsbegeerte in, geschiedenis, politiek, diplomatie en strategie. In tegenstelling met hetgeen men uit de titel van het boek zou kunnen verwachten, brengt het geen enkel detail over de militaire justitie van zijn tijd. Hij handelt vooral over oorlog en vrede in de Grieks-Romeinse oudheid.

Professor Fraga wist ons, steunend op zijn opzoekingen in de Belgische archieven, vooral te Antwerpen en te Brussel, een Ayala te schetsen in het kader van het einde der 16e eeuw: het door de Spaanse furie geteisterde Antwerpen en de gereorganiseerde rechtsfaculteit van de Leuvense Universiteit met haar nieuwe methodes en filosofisch-humanistische richting. Wij waarderen thans Ayala als een merkwaardig jurist en magistraat: « el juriconsulto, fiel servidor de su rey y de la Justicia ».

L. Th. Maes.

NECROLOGIE

Mr Eugène Van den Bosch

Zopas werd de balie van Antwerpen getroffen door het ontstellend nieuws van het plotseling overlijden van Mr Eugène Van den Bosch.

Dit onverwacht verscheiden laat bij allen, die deelachtig zijn aan het rechtsleven te Antwerpen, een diep-smartelijke indruk na.

Mr E. Van den Bosch was inderdaad een van degenen die de Antwerpse balie in de hoogste mate eer hebben aangedaan. Selfmade-man, door onverpoosde arbeid en sterke wilskracht opgeklimmen tot de advocatuur is hij gedurende lange jaren een van de meest vooraanstaande advocaten geweest dezer stad.

Gedurende lange jaren heeft hij samengewerkt met de grote jurist van internationale vermaardheid die Louis Franck was en de grootste belangen van de handels- en nijverheidsmiddens werden aan zijn zorgen toevertrouwd en werden door hem verdedigd met een grondigheid, een geleerdheid en een overtuigingskracht die zowel bij de magistraten als bij de confraters der balie de diepste eerbied afdwongen.

Het was legendarisch aan de balie van Antwerpen dat Mr Eugène Van den Bosch bezielde was met een ontembare werkkraft, die in de loop der jaren nooit een ogenblik is verflauwd.

Tot vóór korte tijd vervulde hij nog op het Gerechtshof te Antwerpen de ontelbare plichten die een reusachtig cliënteel hem dagelijks oplegde en niemand had kunnen vermoeden dat het einde van deze noeste optimistische werker zo nabij was. Des te pijnlijker heeft het fatale nieuws zijn vele vrienden en bewonderaars getroffen.

Hoe groot advocaat Mr Eugène Van den Bosch ook geweest is en hoezeer zijn activiteit aan de balie ook al zijn tijd in beslag nam, toch wilde hij zich niet uitsluitend beperken tot de dienstbaarheden der advocatuur, maar legde daarnaast nog de breedste belangstelling aan de dag voor de muziek en de beeldende kunsten en van de weinige tijd, die hem overbleef, wist hij toch nog steeds het nodige voor te behouden om op brede en edelmoedige wijze alle artistieke manifestaties in de Scheldestad te steunen.

Zijn heengaan zal een grote leegte laten in de juridische wereld te Antwerpen.

Het Rechtskundig Weekblad biedt aan zijn naastbestaanden en niet het minst aan zijn neef, onze goede confrater Mr Carlo Van den Bosch, de uitdrukking aan van zijn oprecht medevoelen in de zware rouw die hem treft.

De Redactie.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad. — Jaargang nr. 1949, nr. 3 van 15 Januari 1949.

Mr. E. Brongersma, De vertegenwoordiging in het Wetsontwerp Publiek-rechtelijke bedrijfsorganisatie. — Prof. Mr. C. W. De Vries, Grondwetsherziening 1848 zonder Thorbecke. — Luit. Kol. Mr. H. H. A. De Graaff, Oogmerk van wederrechtelijke toeëigening. — J. Hobbelt, Het algemeen belang en de politieverordeningen tot het afmaken van honden. — Prof. Mr. W. G. Vegting, De Gemeente en loslopende honden, m.o. Red. — Mr. P. W. C. C. M. Van Meerwijk, Pachtprocedurekwestie.